

VÁLOGATÁS AZ IPARJOGVÉDELMI SZAKÉRTŐI TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNYEK VÉDJEGYOLTALOM KÉRDÉSÉBEN

ISZT-9/2021

I. A tényállás

A megbízó igazolt képviselője útján megbízással fordult az Iparjogvédelmi Szakértői Testülethez.

A megbízó ügyvezetője (a továbbiakban: jogosult) javára oltalom alatt áll az M... ügyszámon bejelentett, ... lajstromszámú ábrás védjegy, amelynek árujegyzékében a 43. osztályba tartozó „vendéglátás” szolgáltatás szerepel.

A megbízó álláspontja szerint személy1 a fent hivatkozott védjegy bitorlását követte el azáltal, hogy a közösségi oldalára (Facebook) olyan – a megbízáshoz mellékelt – fényképeket töltött fel, amelyek a fogyasztók számára megtévesztők lehetnek, tekintettel a feltöltött képeken szereplő megjelöléseknek a jogosult védjegyéhez való rendkívüli hasonlóságára, illetve a megjelölések nagyfokú összetéveszthetőségére. A megbízó utalt arra, hogy mind a hivatkozott védjegy, mind a személy1 által használt megjelölések vendéglátási szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.

II. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testületnek feltett kérdések

A megbízó az Iparjogvédelmi Szakértői Testület (ISZT) állásfoglalását kérte az alábbiak tekintetében.

A megbízó az összetéveszthetőség körében kérte a szakértői vizsgálat elvégzését. A megbízás alapján a szakértői vizsgálat tárgya a következő:

Összetéveszthető-e egymással a jogosult javára oltalom alatt álló védjegy és a személy1 által a közösségi oldalára feltöltött ábrás megjelölések a Vt. 12. § (2) bekezdés alapján?

III. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület eljárása

1. A testület az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet által meghatározott feladatkörben, valamint szervezeti és eljárási rendben, a tényállásra irányadó jogszabályok, így elsősorban a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) vonatkozó rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

2. A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései a megbízó által ismertetett tényálláson és az ISZT rendelkezésére bocsátott dokumentumokból megismerhető tényeken alapulnak, és csak erre a tényállásra nézve helytállóak.
3. Ez a szakértői vélemény az ügyben eljáró hatóságokat nem köti.

IV. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület álláspontja

1. Az ISZT elsőként azt vizsgálta meg, hogy a megbízó által ismertetett tényállás, továbbá a rendelkezésre álló dokumentumok elegendő információt tartalmaznak-e a feltett kérdés megválaszolásához.
2. A megbízó a következő mellékleteket nyújtotta be a testülethez:
 - a ... lajstromszámú védjegy lajstromozásáról szóló határozat, illetve az annak mellékletét képező védjegyokirat és lajstromkivonat,
 - ügyvédi meghatalmazás,
 - a személy1 által közösségi oldalára feltöltött képekről készített képernyőfelvételek.
3. Az ISZT megállapította, hogy a megbízó által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a testület hatáskörébe tartozó kérdés megválaszolható.

A megbízás tárgyát képező kérdés

A személy1 által a közösségi oldalára feltöltött ábrás megjelölések összetéveszthetők-e a jogosult javára oltalom alatt álló, a megbízásban megjelölt védjeggyel a Vt. 12. § (2) bekezdésében foglaltak alapján?

A feltett kérdés megválaszolásához elsőként a jogosult javára oltalom alatt álló – a megbízásban hivatkozott – védjegy oltalmi helyzetét szükséges tisztázni.

A jogosult javára oltalom alatt áll a ... lajstromszámú ábrás védjegy. A védjegy kombinált védjegy, amely ábrás és szóelemeket egyaránt tartalmaz. A védjegy a centrális pozícióban megjelenő, megvastagított, fekete színű, jobb irányba megdöntött betűkből álló „Riso” szó, illetve az alatta elhelyezett, halványabb fekete színű nagybetűkkel írt „RISTORANTE & TERRACE” szavak alkotják. A védjegyben a „Riso” szóelem „s” és „o” betűje felett kék, törtfehér és piros színű levélábrák jelennek meg. A védjegy árujegyzékébe a nizzai osztályozás szerinti 43. osztályba sorolt „vendéglátás” szolgáltatás tartozik.

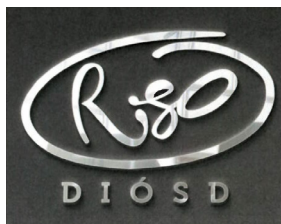

Az ISZT rendelkezésére bocsátott, a személy1 által a közösségi oldalára feltöltött képeken az alábbi ábrás megjelölések azonosíthatók:

1. Az első képernyőképen a „Riso” szót tartalmazó ábrás megjelölés látható. A megjelölésben a „Riso” szóelem megvastagított, stilizált, sötét és világos színárnyalatú betűkkel kialakítva jelenik meg egy nem szabályos ovális ábrás elemben elhelyezve.

2. A második képernyőképen a „Rizo” és „DIÓSD” szóelemeket tartalmazó ábrás megjelölés látható. A megjelölésben a „Rizo” szóelem megvastagított, stilizált, sötét és világos színű betűkkel kialakítva jelenik meg egy nem szabályos ovális ábrás elemben elhelyezve, a „DIÓSD” kifejezés pedig a „Rizo” kifejezés alatt látható megvastagított, sötét és világos árnyalatú nagybetűkkel megjelenítve. A testület megjegyzi, hogy az alábbi megjelölés vonatkozásában vizuális alapon nem dönthető el kétség nélkül, hogy „Riso” vagy „Rizo” szóelem szerepel a kifejezésben. Tekintettel azonban arra, a megbízásban hivatkozott körülményre, hogy a személy1 a megbízó általi jelzést követően RIZO DIÓSD megnevezés alatt folytatta tevékenységét, az ISZT e megjelölés esetében a „Rizo” szóelem alapulvételével folytatja le az összetéveszthetőségig való hasonlóság vizsgálatát.

A megbízó által mellékelte képernyőfelvételeken a sérelmezett megjelöléseken túl megjelennek a „Rizo Diósd Terasz és Pizzéria” kifejezések is. A „Terasz és Pizzéria” kifejezés, illetve a megbízó kérelmében előadottak alapján az volt megállapítható, hogy a személy1 a megbízó által sérelmesnek ítélt két ábrás megjelölést vendéglátási szolgáltatásokkal összefüggésben használja.

A feltett kérdés megválaszolásához érdemes továbbá megvizsgálni a védjegyoltalomból eredő jogok tartalmát.

A Vt. 12. § (1) bekezdése szerint a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára.

A Vt. 12. § (2) bekezdése szerint a védjegyjogosult a kizárólagos használati jog alapján – a védjegy bejelentési napját, illetve elsőbbségi napját megelőzően mások által szerzett jogok sérelme nélkül – bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében, árukkal vagy szolgáltatásokkal összefüggésben használ

- a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplőkkel;
- b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; ideértve azt az esetet is, amikor az összetéveszhetőség amiatt áll fenn, mert a fogyasztók a megjelölést a korábbi védjegyhez gondolati képzettársítás útján kapcsolhatják; vagy
- c) a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést, függetlenül attól, hogy a védjegy árujegyzékében szereplő áruk vagy szolgáltatások azonosak vagy hasonlóak-e azokhoz az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz, amelyekkel összefüggésben a megjelölést használják, feltéve, hogy a védjegy belföldön jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata a védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét sértene vagy tisztességtelenül kihasználná.

A Vt. 12. § (3) bekezdése szerint a (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

- a) a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán;
- b) a megjelölést hordozó áru forgalomba hozatala, eladásra való felkínálása, valamint forgalomba hozatal vagy eladásra felkínálás céljából történő raktáron tartása;
- c) szolgáltatás nyújtása vagy annak felajánlása a megjelölés alatt;
- d) a megjelölést hordozó áruknak az országba történő behozatala vagy onnan történő kivitele;
- e) a megjelölés használata az üzleti iratokon vagy a reklámozásban;
- f) a megjelölés kereskedelmi névként vagy vállalkozás nevéként, illetve kereskedelmi név vagy vállalkozás neve részeként való használata;
- g) a megjelölés összehasonlító reklámban való használata a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény rendelkezéseivel ellentétes módon.

A Vt. 27. § (1) bekezdése szerint védjegybitorlást követ el, aki a 12. §-ban foglalt rendelkezések megsértésével a védjegyet jogosulatlanul használja.

A védjegyjogi összetéveszhetőségről a Vt. 4. § (1) bekezdés *b)* pontja tartalmaz rendelkezéseket.

A Vt. 4. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amelyet a fogyasztók összetéveszhetnek a korábbi védjeggyel a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; ideértve azt az esetet is, amikor az összetéveszhetőség amiatt áll

fenn, mert a fogyasztók a megjelölést a korábbi védjegyhez gondolati képzetársítás útján kapcsolhatják.

Az idézett jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy a védjegyjogosult az oltalom alapján nem csupán a védjegyével azonos megjelölés használatával szemben léphet fel, hanem az olyan esetekben is érvényesítheti jogait, amikor az engedélye nélkül történő használat a védjegyéhez az összetéveszthetőségig hasonló megjelölésre nézve valósul meg.

Az összetéveszthetőség való hasonlóság vizsgálatát az Európai Bíróság C-39/97. számú, a Canon-ügyben előzetes döntéshozatali eljárásban született ítélete szerint a fogyasztóra gyakorolt összbnyomás alapján kell elvégezni. A vizsgálat során ki kell térni arra, hogy a védjegyek vizuálisan, fonetikusán, illetve konceptuálisan mennyire hasonlóak, és ez a hasonlóság eléri-e az összetéveszthetőség szintjét. Az összetéveszthetőség kérdésének elbírálásánál a védjegyek domináns elemeit kell összevetni egymással, és ennek során figyelembe kell venni az adott esetben relevánsnak tekinthető fogyasztói kört is, valamint a megjelölések megkülönböztetőképességének fokát.

Az Európai Bíróság C-432/97. számú, a Lloyd-ügyben hozott döntése rámutat arra, hogy az átlagfogyasztónak ritkán nyílik alkalma a védjegyek közvetlen összehasonlítására, ezért az emlékezetében élő pontatlan képre, információra támaszkodik. Mindezek mellett tekintettel kell lenni arra is, hogy a fogyasztói figyelem szintje függ az érintett áruk és szolgáltatások típusától.

Az összetéveszthetőség megállapításához az érintett áruk és szolgáltatások között is azonoságnak vagy legalább hasonlóságnak kell fennállnia. E körben nem csak azt kell vizsgálni, hogy az érintett termékek, illetve szolgáltatások azonos osztályba vannak-e sorolva, hanem felhasználási, rendeltetési szempontból való hasonlóságukat is vizsgálni kell.

Az árujegyzékek vizsgálata során – a hivatkozott Canon-ügyben született döntés 23. bekezdése szerint – a hasonlóság megítélésekor az adott áruk és szolgáltatások valamennyi releváns jellemzőjét figyelembe kell venni. Különös jelentőséggel bír e körben azok természete, a végső fogyasztók köre, a használatuk módja, valamint az, hogy az összevetett áruk, szolgáltatások a piacon egymással versengenek-e, esetleg egymást kiegészítik.

Az árujegyzékek vizsgálata azért is meghatározó, mert ez alapján szükséges behatárolni a releváns fogyasztói kört, mivel az összetéveszthetőséget e csoport szempontjából kell megítélni. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület megállapította, hogy a vendéglátási szolgáltatások esetében releváns fogyasztónak az e szolgáltatásokat igénybe vevő átlagfogyasztót kell tekinteni, ezáltal a vizsgálat során az átlagfogyasztót jellemző tudatosságot vette alapul.

A testület a jogosult ... lajstromszámú védjegyét összevetette a „Riso” és a „Rizo DIÓSD” kifejezéseket tartalmazó ábrás megjelölésekkel.

Megállapítható volt, hogy a jogosult védjegyének domináns eleme a sajátos kialakítású „Riso” szó, tekintettel annak – a védjegy egyéb elemeihez viszonyított – nagyobb méretére, centrális elhelyezkedésére, valamint erőteljes, a fogyasztók figyelmét megragadó, sajátos grafikai kialakítású, vastag vonalvezetésű fekete színű betűire. A védjegyben megjelenő, le-

vél formájú ábrás elemeket a fogyasztók csupán díszít, dekoratív funkciót betöltő elemeként érzékelik, tehát azok nem tekinthetők domináns elemeknek. A védjegyben szereplő „RISTORANTE” és „TERRACE” kifejezés a védjegy árujegyzékében szereplő szolgáltatások tekintetében nem rendelkezik megkülönböztetőképeséssel, mivel azok kizárólag az érintett szolgáltatások fajtáját és egyéb jellemzőjét írják le, ennél fogva ezek a szóelemek kevésbé bírnak jelentőséggel az összetéveszthetőség megítélése szempontjából, különös tekintettel arra, hogy a védjegyjogosult nem tilthat el más piaci szereplőket a megkülönböztető jelleggel nem rendelkező elemek használatától.

A megbízó által mellékelte első képernyőképen megjelenő ábrás megjelölés domináns eleme a „Riso” elem, tekintettel annak központi elhelyezkedésére és megjelölésben belüli méretére. A megjelölést keretező ovális formát a fogyasztók díszítő elemként észlelik, az tehát nem minősül domináns elemnek.

A személy¹ által közösségi oldalán használt másik megjelölés domináns elemének a „Rizo” elem tekinthető centrális elhelyezkedése és mérete miatt. A megjelölésben szereplő „DIÓSD” szóelem az érintett vendéglátási szolgáltatások tekintetében nem rendelkezik megkülönböztetőképeséssel, mivel az kizárólag a szolgáltatásnyújtás helyét írja le.

A vizuális szempontú összehasonlítás során megállapítható volt, hogy a jogosult védjegye és a RISO megjelölés között hasonlóság áll fenn az egyező „Riso” szóelemek folytán. A vizuális hasonlóságot kisebb mértékben csökkenti a hivatkozott szóelemekben alkalmazott betűtípusok eltérő jellege, valamint a szembenálló megjelölésekben megjelenő további grafikai elemek (levélábrák, ovális keret), illetve szóelemek („RISTORANTE” és „TERRACE”). Tekintettel azonban arra, hogy az egyéb ábrás elemek díszítő funkciót töltenek be a megjelölésekben, a hivatkozott szóelemek pedig leíró jellegűnek tekinthetők, ezek az eltérések nem alkalmasak arra, hogy ellensúlyozzák a „Riso” szóelem egyezése eredményezte vizuális hasonlóságot.

A jogosulti védjegy és a második képernyőképen szereplő RIZO DIÓSD ábrás megjelölés között vizuális szempontból szintén hasonlóság volt kimutatható, tekintettel arra, hogy a domináns „Riso” és „Rizo” szóelem vizuálisan hasonló. Ezt a hasonlóságot – az előző bekezdésben kifejtett okokból kifolyólag – nem hártják el a leíró szóelemek („RISTORANTE”, „TERRACE”, „DIÓSD”) és az egyéb grafikai elemek (levélábrák, ovális keret). Továbbá a vizuális szempontból kimutatható hasonlóságot nem ellensúlyozza a domináns szóelemek harmadik betűje tekintetében kimutatható eltérés sem, különös tekintettel arra, hogy a sérelmesnek ítélt RIZO DIÓSD megjelölésben a „Rizo” szóelem „z” betűjét – speciális grafikai kialakítása folytán – akár „s” betűként is érzékelhetik a releváns fogyasztók.

Fonetikai szempontból magas fokú hasonlóságot lehetett azonosítani a védjegy és a „Riso” megjelölés között, tekintettel arra, hogy a domináns „Riso” szóelemek kiejtése azonos módon történik mind a védjegy, mind a sérelmesnek tartott megjelölés esetében. Ezt a hasonlóságot nem hártja el a védjegyben szereplő, megkülönböztetőképeséssel nem rendelkező két további szóelem sem.

A védjegy és a RIZO DIÓSD megjelölés között szintén hasonlóság volt kimutatható fonetikai szempontból, mivel a domináns „Rizo” és „Riso” szó között mindössze egyetlen betűnyi eltérés mutatható ki. A „z” és az „s” betű eltérő kiejtése nem eredményez összetéveszthetőséget kizáró különbséget a szembenálló megjelölések között, lévén, hogy a két betű kiejtése nagyon közel áll egymáshoz, különös tekintettel arra, hogy a fogyasztók az „s” betűt gyakran „sz” betűként ejtik az idegen eredetű, hangzású kifejezések esetében, az „sz” betű pedig a „z” betű zöngétlen betűpárja. Bár a „RISTORANTE”, a „TERRACE” és a „DIÓSD” szóelemek kiejtése eltérő, e különbség – megkülönböztetőképesség hiányában – nem alkalmas a domináns szóelemek azonos kiejtése eredményezte fonetikai hasonlóság kiküszöbölésére.

A konceptuális összetéveszthetőség megítélése során a védjegy és a megjelölések által közvetített jelentéstartalom hasonlóságát kellett megvizsgálnia az Iparjogvédelmi Szakértői Testületnek.

Megállapítható volt, hogy a szembenálló megjelölések hangsúlyos „Riso” és „Rizo” szóelemeihez magyar jelentés nem kapcsolható, e kifejezéseket a fogyasztók fantáziaszavaként érzékelik. Erre tekintettel a releváns fogyasztók a jelentéstartalom alapján sem tudnak különbséget tenni a védjegy és a megjelölések között, sőt a kifejezések hasonló alakja folytán akár jelentéstani kapcsolatot is feltételezhetnek a domináns szóelemek között. A „RISTORANTE”, a „TERRACE” és a „DIÓSD” szó némiképp ugyan árnyalja a védjegyhez és a megjelöléshez kapcsolható jelentéstartalmat, azok – leíró jellegük folytán – az összetéveszthetőség kizárására konceptuális szempontból sem alkalmasak.

A védjegy és a megjelölések hasonlóságának vizsgálatát követően az érintett szolgáltatások közötti hasonlóságot kellett az ISZT-nek megvizsgálnia.

Mivel a jogosult védjegyének árujegyzékében a nizzai osztályozás szerinti 43. osztályba tartozó „vendéglátás” szolgáltatás szerepel, a sérelmesnek ítélt két ábrás megjelölést pedig szintén vendéglátási szolgáltatásokkal összefüggésben használják, az érintett szolgáltatások között nagyfokú hasonlóság volt kimutatható.

A fenti indokok miatt a testület azt állapította meg, hogy a személy1 által a közösségi oldalán használt RIZO és RIZO DIÓSD ábrás megjelölés hasonló a jogosult ... lajstromszámú ábrás védjegyéhez, emellett a védjegy árujegyzékében szereplő, illetve a megjelölések használatával érintett szolgáltatások is átfedésben állnak egymással. Mindezek alapján fennáll annak a veszélye, hogy a fogyasztók a jogosult védjegyét összetévesztik a személy1 által használt megjelölésekkel, és tévesen azt feltételezik, hogy a hivatkozott közösségi oldalon használt megjelölések a jogosult tevékenységéhez kapcsolódnak.

Dr. Baticz Csaba, az eljáró tanács elnöke

Dr. Pósa Dorottya, az eljáró tanács előadó tagja

Dr. Cserhátiné dr. Füzesi Krisztina, az eljáró tanács szavazó tagja

Összeállította: dr. Cserhátiné-Füzesi Krisztina